

๑

คณะอักษรศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทวิจารณ์
รางวัลกองทุน
หม่อมหลวงบุญเหลือ
เทพยสุวรรณ
ปี ๒๕๕๗

โครงการวิจัย เครือข่ายการวิจารณ์ศิลปะ
การวิจัยและพัฒนา (สกว.)

ความเห็นของคณะกรรมการตัดสิน บทวิจารณ์ภาพยนตร์และละคร ประจำปี ๒๕๕๗

คณะกรรมการตัดสินบทวิจารณ์ภาพยนตร์และละครดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๗ ได้พิจารณาบทวิจารณ์ ซึ่งมีผู้ส่งเข้าประกวดทั้งสิ้น ๑๘ ราย ในจำนวนนี้มี ๑ รายที่ส่งบทวิจารณ์มาเพียง ๑ เรื่อง ไม่ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่า ต้องส่งบทวิจารณ์คนละ ๓ เรื่อง ดังนั้น จึงพิจารณาเฉพาะบทวิจารณ์ภาพยนตร์และละครของผู้ที่ตรงตามเกณฑ์จำนวน ๑๗ ราย รวม ๕๑ เรื่อง

คณะกรรมการมีมติให้บทวิจารณ์ของ นางสาวอินทรา วิทสมบูรณ์ ได้รับรางวัลชมเชย ในการประกวดบทวิจารณ์ภาพยนตร์และละครดีเด่นของกองทุนหม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ ประจำปี ๒๕๕๗ ดังมีเหตุผลต่อไปนี้

บทวิจารณ์ของ นางสาวอินทรา วิทสมบูรณ์ เป็นบทวิจารณ์ที่กระชับ ชัดเจน ตรงประเด็น เลือกเรื่องมาวิจารณ์ได้ดี สะท้อนความคิดความเข้าใจของผู้เขียน การใช้ภาษาและการนำเสนอความคิดคมคายในระดับหนึ่ง สามารถกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและเกิดความคิดต่อเนื่อง

อนึ่ง กรรมการมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะโดยรวมของผลงานที่ส่งเข้าประกวดว่า งานเขียนส่วนใหญ่ใช้การเล่าเรื่องย่อ ขาดการจับแก่นเรื่อง หลายเรื่องเขียนเป็นห้วงๆ ขาดความสัมพันธ์กัน ไม่สามารถสื่อสารกับผู้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ นอกจากนี้ หลายเรื่องได้แสดงภูมิรู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่นำเสนอในบทวิจารณ์ ส่งผลให้งานเขียนเยิ่นเย้อ วกวน โดยเฉพาะยังขาดการวิเคราะห์ในแง่สุนทรียศาสตร์องค์รวมของภาพยนตร์หรือละคร ดังนั้นคุณภาพของบทวิจารณ์ภาพยนตร์และละครจึงยังไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กรรมการกำหนดไว้ ๕ ประการ ได้แก่

๑. แสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับภาพยนตร์และละคร บริบทของภาพยนตร์และละคร และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างมีหลักเกณฑ์และเหตุผล
๒. มีศรัทธาต่อสิ่งที่ตนเขียน เนื้อหาและลีลาการเสนอสามารถสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อ่าน
๓. ชี้ให้เห็นศักยภาพของภาพยนตร์และละครในการสร้างความเข้มข้นด้านประสบการณ์ชีวิต และปัญญาความคิด
๔. ทำให้เกิดความเข้าใจ เกิดปฏิกิริยาตอบโต้ในทางบวกหรือลบ กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความคิดต่อเรื่องเกี่ยวกับภาพยนตร์และละครนั้น
๕. ทำให้เกิดการตื่นตัวในวงการภาพยนตร์และละคร อันอาจนำไปสู่การยกระดับคุณภาพในการสร้างภาพยนตร์และละครในอนาคต

๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

Nebraska (2013) : สิ่งที่จะเหลือไว้

หนัง Road Movie ว่าด้วยความสัมพันธ์ของครอบครัว โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูกชาย ช่องว่างของความสัมพันธ์ที่ไว้ห่าง ช่องว่างที่ถมเท่าไรก็ไม่เคยเต็ม ...การเดินทางเริ่มต้นขึ้น เมื่อพ่อ(วู้ดดี้) ได้รับจดหมายฉบับหนึ่งที่แจ้งว่าเขาได้รับรางวัลเป็นจำนวนเงิน 1 ล้านดอลลาร์ เงินก้อนโตที่จะนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงบางอย่างให้กับชีวิตเขาและครอบครัว และแน่นอนว่า วู้ดดี้ต้องการเงินก้อนนี้ แม้ว่าจะต้องเดินทางไปรับรางวัลไกลถึง Nebraska และคนในครอบครัวจะคัดค้านก็ตาม

วู้ดดี้ ออกเดินทางเท้าครั้งแล้วครั้งเล่าเพื่อไปยัง Nebraska แต่ในทุกๆ ครั้ง ลูกชายคนเล็กของเขา (เดวิด) ก็จะตามเขาเจอและลากเขากลับมายังบ้านได้เสมอ และสิ่งที่เกิดตามมาทุกครั้งก็คือ เสียงกร่นว่า ตำหนิ ดูแคลนที่หลุดออกมาจากปากเมียของเขา และลูกชายคนโตของเขาเอง

ความสัมพันธ์ของครอบครัวที่เป็นอยู่ อาการป่วยไข้/ความชราของพ่อที่ปรากฏ ทำให้เดวิดตัดสินใจลางานเพื่อจะออกเดินทางพา วู้ดดี้ ไปรับรางวัลที่ Nebraska ด้วยคิดเพียงว่า การออกเดินทางครั้งนี้จะจบปัญหาต่างๆ ได้

สองพ่อลูกก็บรรดัญญ์กันเดินทางจากมอเนตาห์โดยมีจุดหมายที่เนบราสกา ระหว่างทางของการรอนแรม ระหว่างทางที่เต็มไปด้วยการโต้เถียง/พูดคุยกันไม่รู้เรื่อง ระหว่างทางของความเงยบัง ความเฉยชา ความห่างเหิน ระหว่างทางที่นำพวกเขากลับมายังบ้านเกิดของพ่อ ระหว่างทางที่เกิดทั้งเรื่องทุกข์ เรื่องเจ็บไข้ เรื่องเสียใจ เรื่องดีใจ และเป็นระหว่างทางที่วันและคืนทำให้พ่อลูกต่างได้รู้จักกันมากขึ้น

ก่อนนี้ ภาพของพ่อในสายตาของลูกชายนั้น วู้ดดี้ไม่ใช่พ่อที่ดีนัก เขาติดเหล้า เมื่อดลอดเวลา ไม่เป็นโล้เป็นพาย ฟังพาดไม่ได้ และตอนนี้พ่อได้

กลายเป็นชายชราหูตึงที่เริ่มหลงๆ ลืมๆ เอาแต่ใจ หมดสภาพจะเดินยังไม่มี
เรียวแรง

การเดินทางร่วมกันไม่ได้ทำให้ภาพเหล่านี้ของพ่อในสายตาของเดวิด
เปลี่ยนไป แต่เขามองเห็นพ่อมากขึ้น เห็นชีวิตที่พ่อไม่เคยบอก เห็นตัวตน
อีกด้านของผู้ชายที่เขาไม่เคยรู้จัก ผู้ชายที่เป็นพ่อของเขา

เสน่ห์อย่างหนึ่งของหนัง Road Movie คือ การออกเดินทางเพื่อ
เยี่ยวยาวชีวิต ..Nebraska ก็เป็นเช่นนั้น มันเป็นการเยี่ยวยาวและฟื้นฟูความสัมพันธ์
มันเป็นการปรับทัศนคติ เป้าหมายของการเดินทางจึงไม่ใช่คำตอบที่สำคัญที่สุด
เป้าหมายของ Nebraska ก็เช่นเดียวกัน เงิน 1 ล้านดอลลาร์ไม่ว่าจะมีอยู่จริง
หรือไม่ก็ตาม มูลค่าของเงินที่นำพาคนทั้งคู่เดินทางออกมาไกลก็ไม่อาจเทียบ
เท่ากับคุณค่าของเรื่องราวระหว่างทางที่ค่อยๆ ถมรอยแยก อุดช่องว่างที่ร้าวแห่ง
ของความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูกชายให้เข้าใกล้กันมากขึ้น อย่างน้อยก็เป็น
ความทรงจำดีๆ ร่วมกันในช่วงเวลาสุดท้ายของชีวิตของพ่อ

หากใครเป็นแฟนหนังของ Alexander Payne คงจะชินกับหนัง
สไตล์นี้ของเขา About Schmidt, Sideways, The Descendants จนมาถึง
Nebraska Payne พาเราเข้าไปใกล้เรื่องครอบครัว เรื่องความสัมพันธ์ เรื่อง
ความชราแก่เฒ่าอยู่เสมอ

นี่เป็นหนังอีกเรื่องที่จะทำให้แฟนของ Payne จดจำเขา และจดจำ
หนังของเขา Nebraska ไม่ใช่หนังดราม่า ไม่ร้องไห้ ไม่ฟูมฟาย มันเฝื่อนบาง
เว้งว้าง มีช่วงขบขัน มีช่วงเสียดสี แต่ทั้งหมดทั้งมวลทุกช่วงของหนังคือ
ช่วงเวลาของการจดจำ ช่วงเวลาของการตั้งคำถามและสะกิดเตือนที่จะพาเรา
ออกมาไกลจากหนังมายังครอบครัวของเราเอง และค้นเจอคำตอบบางอย่าง

....แม้ว่าสิ่งที่วุฒิตัดพยายามทำ คือ การบอกกับเดวิดว่านี่ (เงิน/ข้าวของ)
คือสิ่งสุดท้ายที่เขาอยากจะทำเพื่อไว้ให้กับครอบครัว แต่จริงๆ แล้ว สิ่งสุดท้ายที่

วีรดีหรือมนุษย์อย่างเราๆ อยากจะเหลือทิ้งไว้มัน ...ชีวิตไม่ได้ต้องการอะไร
มากไปกว่าการได้รับการจดจำ การมีพื้นที่อยู่ในความทรงจำของผู้คนอันเป็นที่รัก
เป็นที่คิดถึง เป็นที่ระลึกถึงในวันที่เราตายจากไปก็เท่านั้น

ในคืนก่อนวันเดินทางไปรับรางวัล วีรดีในสภาพอ่อนแรง “ฉันอยาก
จะเหลืออะไรไว้ให้แกบ้าง!”

เราไม่เห็นอะไรเลยในฉากนี้ นอกจาก “ความรักของพ่อ” และอยาก
จะเชื่อมั่นด้วยว่า เดวิดเองก็เห็นสิ่งนั้นไม่ต่างกัน